

PRÖVNING AV BARNS BÄSTA

Datum: 2023-03-10	Diarienummer: BUN 56/2023-041
Verksamhet/ansvarig: Helena Enarsson	
Beskriv ärendet där beslut ska fattas: Att ej bygga grundsärskola i nya grundskolan	
Vilka berörs av detta beslut? Barn/grupper? Alla elever i grundsärskola med fritidshem och grundskola med fritidshem	

Rätt till likvärdiga villkor, jämlikhet och förbud mot diskriminering (Artikel 2)

På vilket sätt berörs barn? Ger vi likvärdiga villkor för alla som berörs? Vilka riskerar att "hamna utanför"? Gynnas vissa på andras bekostnad?

I skollagen 11 kap 2 § står det att utbildningen ska främja allsidiga kontakter och social gemenskap och ge en god grund för ett aktivt deltagande i samhällslivet. Genom att exkludera grundsärskolans elever från grundskolans elever så minskas främjandet av de allsidiga kontakterna och den sociala kontakten som kan vara avgörande för den sociala gemenskapen dels nu och för framtiden.

Ett av de viktigaste målen för skolhuvudmän är att säkerställa att alla elever får likvärdiga förutsättningar. Enligt skollagen innehåller begreppet likvärdiga tre olika aspekter:

- Lika tillgång till utbildning
- Lika kvalitet i utbildningen
- Skolans uppdrag att kompensera för skillnader i elevernas förutsättningar

Vi ska alltså ge mer till de elever som behöver det allra mest, enligt skollagen.

Om grundsärskolan inte ska vara en del av den nya skolan så kommer vi inte att kunna erbjuda alla elever ovanstående aspekter som vi enligt skollagen förväntas kunna göra. Genom att exkludera grundsärskolan från grundskolan så finns en risk att elever i behov av särskilt stöd får försämrade förutsättningar för optimal utveckling då nuvarande lokaler inte är ändamålsenliga, vilket resulterar i ej likvärdiga villkor i kvalitet och lika tillgång till utbildning.

Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning förtydligar hur utbildningen ska bidra till att barn och elever med funktionsnedsättning får tillgång till en inkluderande utbildning, på lika villkor som andra. I den Allmänna kommentaren nr 4 om rätten till en inkluderande utbildning ges rekommendationer om hur inkludering kan tolkas och tillämpas inom utbildningen. Elever har rätt till inkludering.

Funktionsnedsättning är en av de sju diskrimineringsgrunderna i Diskrimineringslagen. Att exkludera elever med funktionsnedsättning med liten möjlighet till inkludering innebär att dessa elever missgynnas av skolan.

Skolverkets har i en rapport ("Diskriminerad, trakasserad, kränkt? Barns, elevers och studerandes uppfattningar om diskriminering och trakasserier", 2009) genomfört en kvalitativ intervjustudie undersökt barns, elevers och studerandes uppfattning om diskriminering och trakasserier. I intervjuerna framkommer att elever med funktionsnedsättning riskerar att hamna utanför skolgemenskapen och utsättas för trakasserier av andra elever. Särskoleeleverna i den här studien efterfrågar bättre kommunikation mellan olika verksamheter i skolan med tid för samtal och möjligheter för att lära känna varandra då känner sig eleverna tryggare, menar de.

Det är ledningens ansvar att skapa ett säkrare, trivsammare, tryggare och mer inkluderande arbetsklimat för alla i verksamheterna bortom diskriminering och kränkningar, skola och vuxenutbildning följer diskrimineringslagen. Huvudmännen bär det yttersta ansvaret för att ge verksamheterna förutsättningar för att kunna bedriva ett ändamålsenligt arbete mot olika former av diskriminering.

Personuppgifterna i denna blankett registreras och sparas i Arboga kommuns dataregister enligt dataskyddsförordningen.

För ytterligare information se Arboga kommuns hemsida.

Postadress Box 45 732 21 Arboga	Besöksadress Smedjegatan 5	Telefon 0589-870 00	Fax 0589-144 86	Internet www.arboga.se arboga.kommun@arboga.se	Bankgiro 481-1667	Org. nr 212000-2122
---------------------------------------	-------------------------------	------------------------	--------------------	--	----------------------	------------------------

Barnets bästa (Artikel 3)

Inhämta kunskap: Vad är bäst enligt forskning, nationella riktlinjer, praxis i andra kommuner, vägledande beslut, vår egen erfarenhet/kunskap på området? Hur påverkas barn på kort och lång sikt?

Vid alla åtgärder som rör barn, vare sig de vidtas av offentliga eller privata sociala välfärdsinstitutioner, domstolar, administrativa myndigheter eller lagstiftande organ, ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.

Peter Lippman (forskare på lärmiljöer) menar att lärmiljöer och lokaler påverkar elevernas resultat. Läroplanen idag bygger på att det finns tillgång till olika typer av utbildningslokaler, både små och stora klassrum, gärna flexibla. I Arbogas skolor har vi inte lokaler som är anpassade till dagens behov.

Forskning visar att trygghetskapande arbete och relationer till vuxna är avgörande för en god studiemiljö. Behovet av att det finns vuxna på skolan, inte bara undervisande vuxna utan även andra kompetenser, såsom resurspedagoger och andra stödfunktioner gör att eleverna blir mer sedda.

Vikten av god undervisning kan inte nog betonas vilket all forskning på skolområdet är överens om. Att pedagoger får ägna sig åt att förbättra undervisningen är på lång sikt det som ger mest effekt för elevers lärande. Vi måste få fortsätta att ha fokus på undervisning. Att arbeta med kunskapsresultat är långsiktigt och gynnas inte av kortsiktiga ekonomiska beslut.

Faktorer och förutsättningar som bedöms vara avgörande för att uppnå hög kvalitet och likvärdighet i skolväsendet och som det centrala för en effektiv skolutveckling (Skolverket)

- Förtroendefullt klimat
- Förebyggande och hälsofrämjande skolmiljö
- Kompensatoriska insatser
- Kompetent ledarskap
- Professionell utveckling

Rätt till goda förutsättningar för en optimal utveckling (Artikel 6)

Hur påverkar beslutet barns rätt till goda förutsättningar för en optimal utveckling? Har beslutet negativ påverkan på (vissa) barns förutsättningar för en optimal utveckling?

I skollagen 1 kapitel 4 § står att utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

I 5 § står att utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.

I förslaget att inte vara en del av nya skolan tar vi bort möjligheten för grundsärskolans elever att tidigt få förebilder och inkluderas i sociala sammanhang, vilket behövs för att ge en god grund för ett aktivt deltagande i samhällslivet.

I grundsärskolan och grundskolan har vi elever som läser efter båda skolformernas styrdokument. Att inte vara integrerade på nya skolan försvårar arbetet för lärare att planera, samverka och utföra undervisningen på ett optimalt sätt som tillgodoser elevernas rätt till likvärdig utbildning (Skolinspektionens kvalitetsgranskning 2016).

Både grundskolans och grundsärskolans elever gynnas av att ingå i en gemenskap, där olikheter berikar och detta speglar samhället och skolans värdegrund. Skolan är samhällets mötesplats därför vill vi ha en skola som inkluderar alla.

Av skollagen framgår att det för grundsärskolan ska finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Genom att inte bli en del i nya skolan kommer grundsärskolans elever inte ha samma tillgänglighet till elevhälsan som grundskolans elever. Vid Skolinspektionens tillsyn av grundsärskolan i Arboga Kommun 2014, påtalades vikten av att ge eleverna rätt till elevhälsans kompetenser.

Vid samma tillsyn påtalades även bristen i att eleverna inte hade tillgång till ett skolbibliotek, vilket grundsärskolans elever riskerar att inte få tillgång till om beslutet skulle bli att grundsärskolan inte blir del av den nya skolan.

Rätt till delaktighet (Artikel 12)

Vad behöver vi förstå ur barnets perspektiv för att beslutet ska bli relevant för barn?

Utifrån forskning och beprövad erfarenhet upplever vi att eleverna gynnas av en skola för alla.

Vilka barn har vi involverat/vilka barn har vi inte involverat? Hur har de varit delaktiga? Om barn inte varit delaktiga, förklara varför!

Inga elever har varit delaktiga utifrån att detta är ett förslag.

Vilka åsikter har de barn som berörs av beslutet lyft fram och vilken vikt lägger vi vid barns uttryckta åsikter i beslutet?

Inga elever har varit delaktiga utifrån att detta är ett förslag.

Vilka åsikter finns från barnets nätverk? Vårdnadshavare, personal? Andra?

Rektor och personalens åsikter har handlat om oron att bli fortsatt exkluderade och att vi då inte kan erbjuda grundsärskolans elever likvärdig utbildning som de enligt skollagen har rätt till. Dessa elever missgynnas av att inte ha ändamålsenliga lokaler som exempelvis skolbibliotek, musikal och utrustad gymnastiksal. Personal upplever också att riskerna ökar då grundsärskolans elever behöver förflytta sig, ibland flera gånger samma dag till andra skolor, för att få tillgång till ändamålsenliga lokaler som behövs för likvärdig undervisning.

Andra rättigheter som berörs av detta beslut:

Förslag till beslut:

Vi ser det som en självklarhet att grundsärskolan ska vara en del av den nya skolan som planen var från början.

Analys/konsekvenser av beslutet:

Det blir svårt att följa de nationella styrdokument, skollagen och de riktlinjer för vad som skrivits fram gällande god kvalitet. Det blir även svårt att få tillbaka förtroendet från vårdnadshavarna om grundsärskolan exkluderas i nya skolbygget då vi lovat elever och vårdnadshavare att flytten till Engelbrektskolan var en tillfällig lösning tills den nya skolan var färdigbyggd. Andra konsekvenser som vi ser är att Engelbrektskolan kommer behöva omfattande renoveringar för att anpassas för elever med funktionsnedsättningar. Det saknas bland annat en funktionell hiss, liftar i tak, tillgänglighet till dusch då elever inte kan ta sig ner för trapporna mm.

Eventuella kompensatoriska åtgärder på lång och kort sikt:

Övrigt